

> Retouradres Postbus 20011

Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed
T.a.v. mevr. A. Scholte
Postbus 16478
2500 BL Den Haag

DGOO
CIO Rijk

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Kenmerk
2019-0000145541

Uw kenmerk

Datum 5 april 2019
Betreft Reactie advies Handreiking bewaren van e-mail Rijksoverheid

Geachte mevrouw Scholte,

Hartelijk dank voor uw advies op de *Handreiking bewaren van e-mail Rijksoverheid* dat onder ons opdrachtgeverschap tot stand is gekomen. De opdracht betrof het verkennen van een nieuwe, meer eenvoudige wijze voor het archiveren van e-mails, als antwoord op de huidige praktijk die op dit punt problematisch is. De nieuwe werkwijze is getest in twee pilots en voorzien van een viertal onderzoeken op het gebied van duurzaamheid, privacy, sleutelfunctionarissen en de ervaringen van medewerkers. Diverse deskundigen hebben aan de totstandkoming van de Handreiking een bijdrage geleverd. Uw advies spitst zich toe op vier aandachtsgebieden. Hierbij onze reactie per aandachtsgebied.

Keuzevrijheid

U geeft aan dat de keus om de Handreiking al dan niet te gebruiken leidt tot verschillende manieren van e-mailarchivering. Hierdoor ontstaat het risico van ongelijkheid van informatieverschaffing. Het programma betoogt echter niet dé enige oplossing gevonden te hebben. De handreiking voorziet in het veiligstellen van de inhoud van e-mailboxen, zolang de desbetreffende informatie beschikbaar moet zijn voor het behandelen van WOB-verzoeken en informatieverzoeken van het parlement, en in het blijvend bewaren van e-mails die met het oog op toekomstig (historisch) onderzoek van waarde worden geacht en die worden overgebracht naar het Nationaal Archief. Organisaties zijn in eerste instantie slechts gehouden om toegang te verstrekken indien dergelijke informatieverzoeken aan de orde zijn. Het hoeft dus geen 'werkarchief' te zijn waar medewerkers dagelijks e-mail voor de eigen bedrijfsvoering in kunnen terugvinden, van zichzelf en/of van collega's. Evenmin raakt deze werkwijze aan bestaande primaire processen waarbij e-mail aan een dossier of zaak wordt toegevoegd, bijvoorbeeld in een document management systeem (DMS). Wij verwachten dat met het aanbieden van deze nieuwe en aanvullende werkwijze Rijksbreed meer garanties zijn dat informatie beschikbaar blijft die nu niet of moeilijk terug te vinden is.

U geeft verder aan dat er wellicht een verschil bestaat tussen wettelijke vernietigings- of bewaartermijnen en de 10 jaar die is afgesproken in deze Handreiking. Ten aanzien van privacygevoelige informatie volgen wij het advies van hoogleraar Zwenne. Tevens zal in samenwerking met het project Di-stroy nader worden onderzocht op welke wijze de werkwijze tegemoet kan komen aan bewaar- en vernietigtermijnen in sectorspecifieke wetgeving. Daarbij wordt enerzijds ingezet op het vergroten van de bewustwording van medewerkers om dergelijke informatie binnen de 10-weeken termijn uit de mailbox te verwijderen en anderzijds op technieken om e-mail na veiligstelling te verwerken conform wet- en regelgeving.

Duurzame toegankelijkheid van e-mail

Bij de gekozen werkwijze en naar aanleiding van de pilots is een eerste verkenning naar duurzame toegankelijkheid uitgevoerd. In de pilots is gebruik gemaakt van een tijdelijke ICT-faciliteit. De definitieve ICT-voorzieningen moeten de duurzame toegankelijkheid van de e-mail waarborgen. Het programma is momenteel met ICT-leveranciers de diverse ICT-toepassingen aan het verkennen waarbij de eisen voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie (DUTO) belangrijke aspecten zijn.

Blijvend bewaren van e-mail van sleutelfunctionarissen

U concludeert op basis van de resultaten van de uitgevoerde pilots dat de aanwijzing van alleen ABD-topfunctionarissen (schaal 16 en hoger) als sleutelfunctionaris onvoldoende lijkt om e-mail van historisch-maatschappelijke waarde blijvend te bewaren. Wij merken daarbij op dat de Handreiking niet alleen voorziet in het blijvend bewaren van e-mail van de ABD-topstructuur, maar ook in het blijvend bewaren van e-mail van andere functionarissen, namelijk als deze betrekking heeft op zogeheten hotspots. Daarnaast laat de Handreiking ruimte om aanvullende sleutelfunctionarissen (schaal 15 en lager) aan te wijzen. Dit zien wij als volgt. Implementatie van de Handreiking zal bij elke zorgdrager gepaard gaan met het uitvoeren van de archiefwettelijke procedure voor het opstellen van een selectielijst. In dat kader zal altijd specifiek rekening moeten worden gehouden met de in het Archiefbesluit art. 5 genoemde waarden en belangen. Dat betekent concreet dat in het voorgeschreven overleg van de zorgdrager met de algemene rijksarchivaris ook altijd de vraag zal voorliggen of en zo ja, welke aanvullende sleutelfuncties moeten worden aangewezen. Het antwoord zal per organisatie verschillen, op basis van een analyse van functies in relatie tot de cruciale taken van de organisatie.

Het Nationaal Archief werkt momenteel aan twee producten die daar handen en voeten aan geven. Het ene product is een modelselectiebesluit voor e-mailarchivering volgens de nieuwe werkwijze. Een onderdeel van het modelbesluit is dat de zorgdrager een omschrijving geeft van de categorie aanvullende sleutelfunctionarissen. Daarvoor is inmiddels ook input gegeven door een externe deskundige, dr. Enthoven. Het andere product is een handreiking voor zorgdragers over hoe zij in de praktijk te werk kunnen gaan bij het aanwijzen van aanvullende sleutelfunctionarissen.

DGOO
CIO Rijk

Datum
5 april 2019

Kenmerk
2019-0000145541

Na consultatie en besluitvorming zullen beide producten deel uitmaken van het kader voor e-mailarchivering en beschikbaar zijn voor de zorgdragers die overgaan tot implementatie van de Handreiking. Wellicht dat blijkt dat de Handreiking op dit punt moet worden aangescherpt. In die zin dat het aanwijzen van aanvullende sleutelfunctionarissen het karakter krijgt van een 'pas toe of leg uit' handeling.

Reikwijdte

De handreiking is in eerste instantie ontwikkeld voor kerndepartementen. Wel zijn uitvoeringsorganisaties gedurende het traject betrokken om te kijken in hoeverre de werkwijze ook voor hen toepasbaar is. Inmiddels heeft zich een aantal uitvoeringsorganisaties aangemeld om de toepasbaarheid van de Handreiking voor hun organisatie te onderzoeken. Het project e-mailarchivering zal de bevindingen gebruiken om de Handreiking waar nodig specifiek aan te vullen voor uitvoeringsorganisaties.

Tot slot merken wij op dat de Handreiking onderdeel uitmaakt van de aanpassing van de uitvoeringskaders zoals aangekondigd in het [Meerjarenplan verbetering informatiehuishouding](#) dat op 2 januari jl. aan de Tweede Kamer is gestuurd. Het programma zet zich dan ook in op bredere bekendheid en toepassing van deze werkwijze.

In de verwachting met deze beantwoording recht te hebben gedaan aan uw advies, verblijven wij,

Hoogachtend,
Mede namens Marjan Hammersma, voorzitter Stuurgroep RDDI,

Diederik van Leeuwen, CIO Rijk a.i.

TNT Post
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

R04CC #6641XDX#00#0000#

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties